

Utbildningsdepartementet
Regeringskansliet
10333 Stockholm

Stockholms konstnärliga högskolas yttrande avseende Styr- och resurs-utredningens betänkande:

”En långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan” (SOU 2019:6)

Stockholms konstnärliga högskola (SKH) lämnar synpunkter på ett urval av utredningens förslag enligt nedan:

Principer för en ändamålsenlig styrning och förstärkning av normer

Utredningen föreslår att regeringen ska se över högskolelagen för att i lagstiftningen förstärka innebörden av akademisk frihet och ansvar, som en förutsättning för forskning och utbildning samt för lärosätenas roll som en självständig och kritiskt reflekterande kraft i samhället.

SKH ställer sig bakom den övergripande intentionen i utredningens förslag att stärka lärosätenas självständiga roll i samhället men anser att det är svårt att överblicka konsekvenser av förslagen innan mer detaljerade texter klargör både vad som ska uppnås och hur det ska implementeras i Högskolelagen.

En långsiktig, sammanhållen och dialogbaserad styrning

SKH ställer sig positivt till utredningens förslag om en samlad proposition för högre utbildning och forskning som lämnas en gång per mandatperiod samt att regleringsbrevet, som ska reglera resurser, utbildningsmål samt särskilda uppdrag och bemyndiganden med ett fyraårsperspektiv, utformas genom en fördjupad dialog med respektive lärosäte.

Vidare föreslår utredningen att det, som ett komplement till regleringsbrevet, införs ett dialogbaserat och lärosätesanpassat styrinstrument i form av fyraåriga överenskommelser, där varje lärosätes mål och uppföljningskriterier formuleras för ett antal av politiken prioriterade områden. Överenskommelsen föreslås få status som ett dialogprotokoll som regleringsbrevet hänvisar till.

SKH bedömer att både denna typ av överenskommelser kan användas som underlag för utveckling av verksamhet och kvalitet vid lärosäten. SKH vill dock framföra att det är viktigt att den övergripande intentionen om lärosätenas rådighet över sin verksamhet inte går förlorad med för många och detaljerade krav formulerade i överenskommelsen.

Utredningen föreslår att det ska inrättas en analysfunktion med uppdraget att göra samlade och oberoende analyser och uppföljningar med syfte att ligga till grund för framtida politiska prioriteringar men som även kan utgöra stöd för lärosätenas och andra intressenters egna arbete. SKH kan inte tillstyrka detta förslag med den knapphändiga information som finns tillgänglig i nuläget. SKH vill framföra att det är avgörande att den övergripande intentionen om lärosätenas rådighet över sin verksamhet inte inskränks genom en ökad politisk styrning.

Resurstilldelning

Utredningen stipulerar att varje lärosäte tilldelas ett samlat anslag.

Detta anser SKH är en välkommen förändring.

Vidare föreslås att det för det samlade anslaget redovisas en utbildningsram och en forskningsram där utbildningsramen motsvarar dagens anslag till utbildning på grundnivå och avancerad nivå och forskningsramen dagens anslag till forskning och utbildning på forskarnivå. Tilldelningen för utbildning görs mer stabil och förutsägbar genom att halva tilldelningen för utbildning tilldelas som en fast bas som tillfaller lärosätet oavsett det faktiska studentantalet. Idag är hela tilldelningen för utbildning fullt ut rörlig och utfallet styrs av studentantal och studenternas studieprestationer. Den del av resurstilldelningen som påverkas av innevarande års studentantal baseras enbart på antalet helårsstudenter. Det innebär att antalet helårsprestationer inte längre ska påverka tilldelningen. Utöver de medel som ingår i utbildningsramen och forskningsramen kan det i det samlade anslaget ingå särskilda medel för utpekade ändamål.

SKH anser att det är positivt att tilldelningen för utbildning görs mer stabil och förutsägbar och har inga avgörande invändningar mot beskrivningen ovan i hur detta ska genomföras. SKH menar också att det är viktigt att när nya utbildningsplatser tilldelas ska det kopplas finansiering avseende forskningsanknytning till dessa.

SKH påpekar att när särskilda medel för utpekade ändamål ska ingå i det samlade anslaget så är det avgörande att finansiering tillförs som motsvarar kostnaderna för dessa utpekade ändamål.

SKH avstyrker utredningens förslag att ta bort de ämnesbaserade ersättningsbeloppen.

SKH understryker att det är av största betydelse att den utbildning på konstnärlig grund, i alla dess olika former som genomförs i dagens högskola, även i framtiden kan finansieras och genomföras med god kvalitet vid svenska lärosäten och att tilldelningen av anslag för utbildning på konstnärlig grund utgår från de konstnärliga utbildningarnas särskilda förutsättningar när anslagen fastställs.

Vidare anser SKH att om det ska ske en omfördelning av medel från externa forskningsfinansiärer till lärosäten i form av utökade anslag så bör fördelningen bygga på transparenta och relevanta kriterier som syftar till att utveckla forskningen vid lärosätena utifrån deras uppdrag och inte utifrån gamla meriter i form av biometriska beräkningar som gynnar en viss typ av lärosäten. SKH ställer sig bakom utredningens förslag till vidgat samverkansuppdrag och att det lyfts fram vikten av ömsesidighet i att utveckla detta.

Detta yttrande har beslutats av rektor Paula Crabtree efter föredragning av högskoledirektör Eva Öquist. Yttrandet har stämts av med högskolans styrelse samt i rektors ledningsgrupp.

För Stockholms konstnärliga högskola

Paula Crabtree
Rektor